

گزارش کوتاه

واکنش های جهانی به توافق امارات و اسرائیل

به دنبال اعلام بیانیه مشترک آمریکا، امارات و اسرائیل مبنی بر توافق برای آغاز رسمی روابط میان تل آویو و ابوظبی، کشورهای جهان و مسئولان و احزاب مختلف به این رخداد واکنش نشان دادند. به گزارش ایسنا، آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل در بیانیه‌ای ابراز امیدواری کرد که این توافق در رسیدن به راهکاری برای حل اختلاف فلسطین و اسرائیل براساس راهکار دوکشوری سهیم باشد. سخنگوی گوترش به نقل از او اعلام کرد که دبیرکل سازمان ملل از این توافق استقبال می‌کند و امیدوار است که این توافق فرصتی را برای رهبران اسرائیلی و فلسطینی برای ورود مجدد به مذاکرات جدی در تحقق راهکاری برای صلح براساس قطعنامه‌های شورای امنیت و قوانین بین‌المللی فراهم کند. دولت فرانسه از توافق عربی‌سازی روابط بین رژیم صهیونیستی و امارات و تصمیمی که این رژیم در چارچوب توافق گرفته و متعهد شده طرح الحاق را تعلیق کند، استقبال کرد. ژنرال ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه در بیانیه‌ای اعلام کرد که تصمیم مقامات اسرائیل گامی «مثبت» است که باید به اقدامی نهایی تبدیل شود. ژاپن نیز این توافق را «گامی مهم» در جهت تقویت ثبات در منطقه و کاهش تنش‌ها توصیف کرد. وزیر خارجه انگلیس هم در واکنش به این توافق گفت که زمان مذاکرات مستقیم میان فلسطین و اسرائیل است و این «تنها» راه برقراری صلح دائمی است. وزارت خارجه یونان نیز در بیانیه‌ای به امارات و اسرائیل برای این توافق تبریک گفت. در این بیانیه آمده که توافق این دوشهریک نزدیک یونان «پیروری دیپلماتیک و گامی مهم در تقویت امنیت و ثبات منطقه» است. دولت عمان نیز روز جمعه حمایتش از توافق صلح رژیم صهیونیستی با امارات را اعلام کرد.

مواضع مخالف

یاسین اکتای، مشاور رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه توافق رژیم صهیونیستی و امارات برای برقراری روابط رسمی را دور زدن ابتکار عمل صلح عربی، نقض حقوق ملت فلسطین و باطل و بی‌معنی دانست. او افزود که در حقیقت امارات مدت‌هاست چه برای فلسطین یا قدس اشغالی یا جهان عرب دست‌ورزکنیکویی ندارد. این توافق امارات را پیش از پیش از جهان عربی اسلامی جدا خواهد کرد، به همین دلیل توافق مورد نظر ارزشی ندارد و باطل است.

رشیده طلیب، نماینده دموکرات آمریکا این توافق را به باد انتقاد گرفت و گفت که این معامله هرگز در درونج فلسطینی‌ها را کم نخواهد کرد، بلکه با عادی‌سازی روابط این دردی بیشتر خواهد شد. او در توییتی نوشت: «این توافق، قراردادی جدید میان ترامپ و نتانیاهو است.» طلیب گفت که مسأله اصلی نه به طرح الحاق بلکه به تبعیض نژادی مداوم و ویرانگر مربوط می‌شود.

بن روز، مشاور باراک اوباما، رئیس جمهوری سابق آمریکا هم توافق عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی و امارات را مورد انتقاد قرار داد و در توییتی نوشت که این توافق وضع فعلی منطقه‌ویه حاشیه‌راندن کامل فلسطینیان را عمیق‌تر می‌کند. این دستاورد انتخاباتی ادعایی از سوی دو نفر است که به دنبال پیروزی ترامپ هستند. جنبش مقاومت اسلامی (حماس) توافق صلح میان رژیم صهیونیستی و امارات را محکوم و آن را خنجر خیانت، از پشت به ملت فلسطین اعلام کرد. حنان عشراوی، عضو کمیته اجرایی سازمان آزادی بخش فلسطین نیز در واکنش به توافق در توییتی خطاب به محمد بن زاید آل نهیان، حاکم فعلی امارات نوشت: «لطفاً به ما خوبی نکن، ما بزرگ انجیر کنسی نیستیم.» این اظهارات عشراوی پاسخ به ادعای امارات است که توافق صلح میان رژیم صهیونیستی و امارات طرح الحاق را متوقف کرده است.

عشراوی خطاب به بن زاید نوشت: «شاید تو از به سرفت رفتن کشورت رنج نکشیده باشی، درد زندگی در اسارت اشغالگر را هرگز نچشیده باشی، هرگز تخریب منزلی یا قتل دوستانت را شاهد نبوده باشی و هرگز دوستانت تو را نفروخته باشند.» نیل ابوردینه، سخنگوی ریاست تشکیلات خودگردان فلسطین در بیانیه‌ای که آن را در تلویزیون قرائت کرد، توافق صلح میان رژیم صهیونیستی و امارات را نابودی ابتکار عمل صلح عرب، خیانت به قدس، مسجد الاقصی و تصمیمات نشست‌های عربی اسلامی، قوانین بین‌المللی و تجاوز به ملت فلسطین دانست. جمال محیسین، عضو کمیته مرکزی فتح نیز اعلام کرد که اقدام رهبری امارات خروج از اجماع عربی است که تمامی سران غرب آن را پذیرفته‌اند و ضربه به ابتکار عمل صلح عربی است. □

hurriyetdailynews

گزارش تحلیلی درباره تهدیدها و فرصت‌های لبنان:

بیروت، گرفتار گرداب بحران‌ها

[آزمین منتظری] پس از انفجار مهیبی که در بندر بیروت رخ داد، نظام

سیاسی و اقتصادی لبنان در بند بحرانی همه‌جانبه گرفتار شد. از یک سو لبنانی که پیشتر با مشکلات عدیده اقتصادی مواجه بود، حالا مجبور شده با بحران اقتصادی ناشی از انفجار مهم‌ترین بندرش دست‌وپنجه نرم کند، از سوی دیگر این انفجار جرقه‌ای بود که آتش خشم و اعتراض مردم لبنان را نسبت به سیاست‌های سیاسی و اقتصادی کشور شعله‌ور کرد.

در پی آن برخی کشورها نظیر فرانسه اقدام به تشکیل گروهی از کشورها برای کمک به لبنان کردند. روز گذشته جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران نیز به لبنان سفر کرد. البته فرانسوی‌ها گفته‌اند کمک‌ها تنها در صورتی به لبنان خواهد رسید که لبنان اصلاحاتی را صورت دهد. استعفای دولت لبنان نیز پس از انفجار بندر بیروت، لبنان را متوقف کرده است. حالا مردم لبنان انتظار دارند که اصلاحات اقتصادی و سیاسی به صورت تدریجی در این کشور صورت گیرد. کشوری که ساختار سیاسی‌اش به گونه‌ای بنا شده است که تنها برخی از گروه‌ها از آن سهم می‌برند، درحالی‌که اقتصاد کشور در حال نابودی است. پیش از انفجار بندر بیروت، لبنان با بحران مالی و اقتصادی مواجه می‌شود و انتظار می‌رفت این بحران همچنان رو به وخامت بگذارد. در این میان طبقه فقیر و متوسط لبنان بیش از همه از این دو بحران آسیب می‌دیدند؛ دو طبقه‌ای که اتفاقاً صدایشان در ساختار سیاسی لبنان به جایی نمی‌رسد و کمترین قدرت را برای اعمال تغییرات اصلاحی در کشور دارند. طبقه مرفه لبنان که از نخبگان سیاسی این کشور حمایت می‌کند، همچنان ذخایر ارزی کشور را در داخل و خارج در اختیار دارد و همین امر موجب شده به شدت ارزش لیر لبنان و در نتیجه قدرت خرید مردم کاهش یابد.

در حال حاضر دهمین ماه است که لبنان ابرتورم را تجربه می‌کند. برای نخستین بار از زمان آخرین جنگ داخلی لبنان که ۱۰ سال پیش رخ داد، ارزش پوند لبنان از آغاز سال ۸۰ درصد کاهش یافته است، کالاهای اساسی و دارو نایاب شده‌اند، دولت لبنان توانایی تأمین برق مورد نیاز کشور را ندارد و بسیاری از شهرهای کشور در طول شبانه‌روز ساعات طولانی خاموشی را تجربه می‌کنند، میزان بیکاری در کشور به ۳۵ درصد رسیده است و نیمی از مردم لبنان زیر خط فقر روزگار می‌گذرانند، قیمت کالاهای اساسی در بخش غذا تا ۴۰۰ درصد افزایش یافته است و هزینه حمل‌ونقل نیز افزایش ۱۰۰ درصدی را تجربه می‌کند.

در چنین شرایطی این امکان وجود دارد که انفجار بیروت موجب شود کمک‌های خارجی به صورت کالا و ارز در هفته‌های آتی به لبنان سرریز شود. اما این کمک‌ها تنها در کوتاه‌مدت ممکن است اقتصاد لبنان را سامان بخشد، درحالی‌که در بلندمدت هرگز مشکلات عمیق اقتصاد لبنان را حل نمی‌کند و نخواهد توانست ناکارآمدی ساختاری لبنان را در بخش مالی و اقتصادی از میان ببرد. مشکل اینجاست که آن دسته از کسانی که توانایی حل مشکلات و بحران‌های لبنان را دارند، دست به اقدامی نمی‌زنند، چراکه می‌ترسند چنانچه دست به اقدامی بزنند، هرگونه اصلاحات سیاسی و اقتصادی رگ‌های نفوذشان را در ساختار لبنان قطع‌کند و منافع مالی‌شان را به خطر بیندازد. طی ماه‌های اخیر مذاکرات لبنان با صندوق بین‌المللی پول برای دریافت کمک بیشتر نیز بی نتیجه بوده است، چراکه نهادهای دولتی مختلف که باید با موافقت یکدیگر مسیر اصلاحات را در پیش می‌گرفتند، نتوانسته‌اند با هم توافق و همکاری کنند. یکی از دلایل این عدم همکاری این است که در صورت شکل‌گیری چنین توافقی آنها مجبور خواهند شد برخی از ثروت و دارایی‌هایشان را آزاد کنند. اتهام‌زنی شیعیان و مارونی‌های لبنان به یکدیگر بر سر عاملیت انفجار بندر بیروت، مثال واضحی از این عدم همکاری است. همین مسائل هستند که موجب شده‌اند لبنان نتواند برای بحران‌های سیاسی و اقتصادی‌اش راه‌حلی بیابد.

آیا انفجار بندر کاتالیزور اصلاحات است؟

البته بدیهی است که فروپاشی ساختار سیاسی لبنان امری دور از ذهن

است. اما فشاری که انفجار بندر بیروت به گروه‌های سیاسی لبنان وارد کرده است، به علاوه خشم عمومی مردم لبنان در وضعیتی که در آن به سر می‌برند، ممکن است در نهایت موجب ایجاد تغییرات اصلاحی کوچکی شود. این احتمال وجود دارد که گروه‌های سیاسی مختلف در لبنان برای دریافت کمک‌های خارجی بیشتر هم که شده برای مدتی اختلافات و دشمنی خود را کنار بگذارند. ممکن است آنها خود را با ساختارهای انتخاباتی لبنان هماهنگ و مسیر را برای برگزاری انتخابات زودهنگام هموار کنند.

در تاریخ دهم آگوست، دولت لبنان در میانه درخواست‌های افکار عمومی برای استعفا در نهایت استعفا کرد. البته اگر بخواهیم واقع‌بین باشیم، چنین استعفاهایی لزوماً ضامن تغییرات پایدار در ساختار فقه‌ای نظام سیاسی لبنان نیست. تنها کارکرد این استعفا این است که بار دیگر خلأیی ایجاد کرده و این خلأ بار دیگر توسط همان گروه‌های سیاسی، این بار به شکلی دیگر پر خواهد شد. بنابراین خبری از اصلاحات سیاسی نخواهد بود. شاید به همین دلیل است که مردم لبنان به خیابان‌ها ریختند و در کنار درخواست استعفا دولت، برگزاری انتخابات زودهنگام و اصلاح نظام انتخاباتی کشور را نیز مطرح کردند. ظاهراً مردم لبنان خواسته‌اند بگویند دیگر نمی‌خواهند دولت آینده باز هم با توسل به همان روش‌های قدیمی و فسادزای گذشته در لبنان بر سر کار بیاید.

متحدان خارجی لبنان نظیر فرانسه و کانادا نیز درخواست انجام اصلاحات سیاسی در لبنان را مطرح کرده‌اند. آنها این درخواست را پیش شرط هرگونه کمک خارجی به لبنان عنوان کرده‌اند. صندوق بین‌المللی پول نیز هرگونه کمک جدید به لبنان را به انجام اصلاحات سیاسی و اقتصادی مشروط کرده است.

تهدیدات امنیتی ممکن است بار دیگر این کشور را به ورطه جنگ داخلی بیندازد. اما همین تهدیدات می‌تواند ماشه اصلاحات سیاسی در لبنان را نیز بچکاند. خشم افکار عمومی درباره غفلت و بی‌توجهی مقامات نسبت به انفجار بیروت ممکن است موجب شود برخی از مقامات قدرتمند لبنان نظیر رهبران احزاب و پارلمان مجبور به استعفا شوند. البته اگر چنین اتفاقاتی رخ دهد، جریان ضد دولت در لبنان تقویت خواهد شد، چه اینکه لبنان کشوری است که در آن وقتی مقامات سیاسی و حزبی استعفا می‌دهند، دست از کار نمی‌کشند و بیش از گذشته مسیر خصومت و دشمنی و کارشکنی را در پیش می‌گیرند تا به هر نحوی که ممکن است از رقبای خود انتقام بگیرند.

البته رویارویی مستقیم میان چهره‌های مذهبی و نژادی در لبنان واحزاب و گروه‌های شبه‌نظامی و وابسته به آنها ممکن است در نهایت طرفین را به سمت یک مصالحه نیز بکشاند. چه اینکه این افراد و گروه‌ها در نهایت ممکن است به این نتیجه برسند که شیخ خطری بزرگ‌تر به نام جنگ داخلی را بالای سر خود دارند، بنابراین بهتر است به منظور ممانعت از وقوع جنگ داخلی، مسیر مصالحه را در پیش بگیرند. علاوه بر خطر جنگ داخلی، یک درگیری تحمیلی دیگر از سوی اسرائیل نیز لبنان را تهدید می‌کند.

از سوی دیگر به یک نکته دیگر نیز باید توجه داشت و آن این است که لبنان کشور تورهاست. فرض کنید در میانه درگیری شدید و اختلاف نظرهای احزاب سیاسی و فرقه‌های لبنان، یکی از مقامات و رهبران هر یک از این احزاب و فرقه‌ها ترور شود. تصور سخت است که چه اتفاقی رخ خواهد داد. مادر عین حال حتی همین رخداد نیز ممکن است به تغییرات و اصلاحات ختم شود، چه اینکه ترور رفیق حریری در نهایت موجب شد اصلاحاتی در ساختار سیاسی لبنان ایجاد شود.

لبنان کشور تهدیدها و فرصت‌هاست. نکته جالب درباره این کشور این است که همه تهدیدها در این کشور با وجود اینکه می‌توانند مخرب باشند، در عین حال می‌توانند نقطه آغاز تغییرات مثبت نیز باشند. اما آنچه در حال حاضر بدیهی است گرفتار بودن لبنان در میانه انواع واقسام بحران‌هاست. □

اخبار روز

بایدن: رئیس جمهوری شوم ماسک زدن را اجباری می‌کنم

نامزد ریاست جمهوری حزب دموکرات آمریکا خواستار آن شد که همه آمریکایی‌ها در سه ماه آینده هنگام بیرون رفتن از خانه ماسک بزنند. به گزارش ایسنا، جو بایدن، معاون رئیس جمهوری سابق آمریکا و نامزد ریاست جمهوری فعلی حزب دموکرات این کشور در مصاحبه‌ای از محل شهر ویلمینگتون گفت: «هر آمریکایی باید حداقل در سه ماه آینده هنگامی که در فضای بیرون قرار دارد، ماسک به صورت داشته باشد.»

او در ادامه این مصاحبه تأکید کرد: «هر فرمانداری باید حکم الزامی شدن ماسک زدن را اعلام کند. طبق برآورد کارشناسان این کار جان بالغ بر ۴۰ هزار تن را نجات خواهد داد.» این اظهارات جو بایدن بعد از یک نشست در مورد وضع همه‌گیری ویروس کرونا به همراه سناتور کاملاً هریس، نامزد معاونت‌ش در انتخابات ریاست جمهوری و کارشناسان سلامت عمومی مطرح شد. طبق آمارها تاکنون بیش از ۱۶۵ هزار نفر از آمریکایی‌ها به دلیل ابتلا به ویروس کووید-۱۹ جان‌شان را از دست داده‌اند. بایدن برخلاف دونالد ترامپ که بعد از چند ماه بالاخره در انتظار عمومی از ماسک استفاده کرد، مدت‌هاست که به طور مداوم از ماسک استفاده و دیگران را نیز به این کار تشویق می‌کند. اما تاکنون این‌طور صریح و با ذکر بازه زمانی درباره الزام به زدن ماسک صحبت نکرده است. □

روسیه: عوامل خارجی دنبال از بین بردن ثبات در بلاروس هستند

روسیه ضمن ابراز نگرانی درباره وضع بلاروس اعلام کرد که عوامل خارجی بعد از انتخابات پرنمناقشه یکشنبه برای مداخله و از بین بردن ثبات در آن تلاش می‌کنند. به گزارش ایسنا، بلاروس روز پنجشنبه روند آزاد کردن تعدادی از دستگیرشدگان مربوط به اعتراضات بعد از انتخابات اخیر این کشور را شروع کرد؛ اعتراضاتی که با خشونت‌هایی همراه بود و در ادامه بهانه‌ای شد برای آنکه اتحادیه اروپا و آمریکا بلاروس را به تحریم تهدید کنند.

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه اظهار کرد: «ما متوجه فشارهای بی‌سابقه‌ای شده‌ایم که از سوی برخی شرکای خارجی بر مقام‌های بلاروس اعمال می‌شود.» او در ادامه صحبت‌هاییش به خبرنگاران گفت: «ما شاهد تلاش‌های آشکار برای مداخله خارجی در امور داخلی یک کشور مستقل با هدف ایجاد شکاف در جامعه آن و از بین بردن ثبات در وضع آن هستیم.» زاخاروا خاطرنشان کرد که چنین استهانه‌هایی در کشورهای دیگر هم بیش از یک بار استفاده شده‌اند. او گفت: «ما از جانب خودمان همه را تشویق می‌کنیم تا خویشتنداری و عقلانیت در پیش بگیرند.» او افزود: «ما از بابت گزارش‌ها درباره نقض نظم عمومی و حوادث رخ داده در خیابان‌های چند شهر بلاروس بعد از انتخابات ریاست جمهوری این کشور نگران هستیم. ما انتظار داریم وضع در این کشور به‌زودی به حالت عادی برگردد.» □

ترکیه: با ادامه فعالیت پ‌ک‌ک، عملیات مانیز در شمال عراق ادامه می‌یابد

ترکیه اعلام کرد که اگر بغداد حضور گرداهار شمال این کشور را نادیده بگیرد، عملیات فرامرزی خود علیه افراد مسلح گرد در این منطقه را ادامه خواهد داد. به گزارش ایسنا، وزارت خارجه ترکیه صبح پنجشنبه در بیانیه‌ای با اعلام این مطلب مقامات عراقی را به همکاری با آنکارا در این خصوص ترغیب کرد. این وزارتخانه گفت که حضور حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) تهدیدی برای عراق بوده و بغداد مسئول اتخاذ تدابیری علیه افراد مسلح است. اما اگر اجازه به حضور این گروه‌گرد داده شود، آنکارا از مرزهای خود دفاع خواهد کرد. وزارت خارجه ترکیه گفت: «کشور ما آماده همکاری با عراق در این خصوص است، اما در صورت نادیده گرفتن حضور حزب کارگران کردستان در عراق، ترکیه مصمم است اقداماتی را که برای امنیت مرزهای خود صرف‌نظر از مکان آن ضروری می‌داند، لحاظ کند. ما از عراق می‌خواهیم اقدامات لازم در این زمینه را به کارگیرد.» □